

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/103/2022
Identifikačné číslo spisu: 4217210201
Dátum vydania rozhodnutia: 19.12.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:4217210201.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Dr. P. B., nar. XX. R. XXXX, M., Y. XXXX/X, zast. advokátkou JUDr. Líviou Kňazíkovou, Komárno, Nám. M. R. Štefánika 6, proti žalovanému BENZINOL SLOVAKIA s.r.o., Bratislava, Mliekarenská 17, IČO: 44 820 704, zast. KASATKIN & PARTNERS s. r. o., Bratislava, Čajakova 13, o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva a určenie, že záložné právo nevzniklo, vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 8C/30/2017, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo 17. februára 2022 sp. zn. 6Co/5/2022, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Nitre z 17. februára 2022 sp. zn. 6Co/5/2022 a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Komárno (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 18. októbra 2021 č. k. 8C/30/2017-618 zamietol žalobu o určenie, že zmluva o zriadení záložného práva zo dňa 15. marca 2017 medzi žalobcom a žalovaným je neplatná (výrok I.) a určil, že záložné právo na základe Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam špecifikovaným v druhom výroku rozhodnutia nevzniklo (výrok II.). Žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % (výrok III.)

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného uznesením zo 17. februára 2022 č. k. 6Co/5/2022-657 odvolanie odmietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že rozsudok súdu prvej inštancie bol dňa 27. októbra 2021 o 10:05 hod. uložený do elektronickej schránky právneho zástupcu žalovaného. Odo dňa 28. októbra 2021, t. j. od nasledujúceho dňa po dni jeho uloženia, začala žalovanému plynúť v zmysle § 32 ods. 2 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o

zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) (ďalej len „zákon o e-Governmente“) 15-dňová úložná lehota, ktorá uplynula 11. novembra 2021 (štvrtok). Týmto dňom po márnom uplynutí úložnej lehoty sa rozsudok považoval za doručený žalovanému a nasledujúcim dňom, teda 12. novembrom 2021, začala žalovanému plynúť 15-dňová lehota na podanie odvolania, ktorá uplynula 26. novembra 2021 (piatok). Obsah spisu však dokladuje, že žalovaný podal odvolanie elektronicky až dňa 29. novembra 2021 o 21:01 hod. (č. l. 631 spisu), a teda po uplynutí zákonnej 15-dňovej lehoty na podanie odvolania. Odvolací súd preto rozhodol tak, že odvolanie žalovaného odmietol [§ 386 písm. a/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“)]. Vo vzťahu k výroku odvolacieho súdu o trovách odvolacieho konania, odvolací súd tento odôvodnil tým, že odmietnutie odvolania svojimi účinkami korešponduje zastaveniu odvolacieho konania, ktoré zaviniť žalovaný oneskoreným podaním odvolania.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP, v ktorom namieta, že odvolací súd nesprávne posúdil moment doručenia rozsudku súdu prvej inštancie žalovanému na základe fikcie doručenia a následne aj plynutie lehoty na podanie odvolania. Poukázal pritom na ust. § 32 ods. 2 prvá veta zákona o e-Governmente. Priamo zo znenia citovaného ustanovenia vyplýva, že počas plynutia úložnej lehoty (ktorá je 15 dní) je správa považovaná za nedoručenú. Zo znenia zákona nevyplýva, že posledný deň úložnej lehoty sa správa považuje za doručenú, ako si to vyložil odvolací súd. Napriek uvedenému však odvolací súd v napadnutom uznesení posledný deň úložnej lehoty, teda 15. deň tejto lehoty, považoval za deň doručenia rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolateľ uviedol, že správa sa považuje za nedoručenú v rámci celého rozsahu úložnej lehoty, teda aj posledný 15. deň tejto lehoty a že až márnym uplynutím celej úložnej lehoty, teda 16. deň po jej uložení do dátovej schránky, je možné správu považovať za doručenú. Napadnuté uznesenie preto trpí vadou zmätočnosti a tento postup odvolacieho súdu znemožnil výkon procesných práv žalovaného v konaní. Žalovaný poukázal, že rozsudok súdu prvej inštancie bol do elektronickej schránky právneho zástupcu žalovaného uložený 27. októbra 2021, pričom úložná lehota správy bola 15 dní. Úložná lehota uplynula 11. novembra 2021 a rozsudok súdu prvej inštancie bol do elektronickej schránky právneho zástupcu žalovaného doručený 12. novembra 2021, t. j. v tento deň nastala fikcia doručenia. Lehota na podanie odvolania voči rozsudku súdu prvej inštancie bola 15 dní a začala plynúť deň nasledujúci po dni doručenia tohto rozsudku. Prvým dňom odvolacej lehoty bol 13. november 2021 a lehota na podanie odvolania uplynula 29. novembra 2021 (t. j. pondelok ako prvý najbližší nasledujúci pracovný deň, keďže posledný deň odvolacej lehoty pripadol na sobotu 27. novembra 2021). Dovolateľ uvádza, že podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie riadne a včas a odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v odvolacom konaní v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces. Navrhuje, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. K dovolaniu žalovaného sa žalobca nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f/ CSP) zároveň aj dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z väd uvedených v tomto ustanovení (spôsobilých tzv. „zmätočnosť“ rozhodnutia), znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia

odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky). Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

9 V danom spore dovolateľ dovolaním podľa § 420 f/ CSP napáda uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo odmietnuté jeho odvolanie podľa § 386 písm. a/ CSP, ako podané oneskorene a porušenie práva na spravodlivý proces opiera o nedôvodné odmietnutie jeho odvolania.

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

11. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

12. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu už pred účinnosťou CSP judikovala, že o odňatie možnosti konať pred súdom (vo význame znemožnenia realizácie procesných oprávnení účastníka občianskoprávneho konania) ide tiež v prípade postupu súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietne zaoberať meritom veci (konanie zastaví alebo odmietne podanie alebo odvolací súd odmietne odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup nie sú dané (viď napríklad R 23/1994 a R 4/2003, ale aj rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/1996, prípadne ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1Cdo/41/2000, 2Cdo/119/2004, 3Cdo/108/2004, 3Cdo/231/2008, 4Cdo/20/2001, 5Cdo/434/2012, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/142/2013, 3Cdo/98/2015).

13. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba obdobne za účinnosti CSP dospieť záveru, že o nesprávny procesný postup znemožňujúci strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP), ide tiež v prípade procesného postupu súdu, ktorý ako odvolací súd odmietne odvolanie ako oneskorene podané bez toho, aby boli pre taký procesný postup dané zákonné predpoklady.

14. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd skúmal, či odmietnutie odvolania žalovaného odvolacím súdom vykazovalo znaky procesného postupu znemožňujúceho strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle CSP.

15. Podľa § 105 ods. 1 CSP súd doručuje písomnosť na pojednávaní alebo pri inom úkone súdu; tým nie je dotknutá povinnosť súdu doručovať písomnosť do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu.

16. Podľa § 32 ods. 1 zákona o e-Governmente uložením elektronickej úradnej správy sa rozumie okamih, odkedy je elektronickej úradná správa objektívne dostupná prijímateľovi v elektronickej schránke adresáta.

17. Podľa § 32 ods. 2 zákona o e-Governmente úložnou lehotou na účely tohto zákona je lehota, počas ktorej je uložená elektronickej úradná správa považovaná za nedoručenú. Úložná lehota je 15 dní odo dňa

nasledujúceho po dni uloženia elektronickej úradnej správy, ak osobitný predpis neustanovuje inú lehotu.

18. Podľa § 32 ods. 5 písm. b/ zákona o e-Governmente elektronickej úradná správa, vrátane všetkých elektronickej dokumentov, sa považuje za doručenie, ak nie je adresátom orgán verejnej moci a doručuje sa do vlastných rúk, dňom, hodinou, minútou a sekundou uvedenými na elektronickej doručene alebo márnym uplynutím úložnej lehoty podľa toho, ktorá skutočnosť nastane skôr, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvedel.

19. Podľa § 362 ods. 1 CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

20. Podľa § 125 ods. 1 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

21. Podľa § 121 ods. 1 CSP platí, že lehota podľa tohto zákona môže byť určená podľa hodín, dní, týždňov, mesiacov a rokov.

22. Podľa § 121 ods. 2 CSP do plynutia lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty.

23. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň (§ 121 ods. 4 CSP).

24. Lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickej prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času (§ 121 ods. 5 CSP).

25. V preskúmvanej veci z obsahu spisu (pozri listina o doručení založená v spise na č. l. 624, v spojení s informáciou o prijatí správy na spracovanie na ÚPVS nachádzajúcou sa v elektronickej súdnom spise) najvyššiemu súdu vyplynulo, že rozsudok súdu prvej inštancie bol dňa 27. októbra 2021 o 10:05 hod. uložený do elektronickej schránky právneho zástupcu žalovaného. Odo dňa 28. októbra 2021, t. j. od nasledujúceho dňa po dni uloženia rozsudku okresného súdu, začala žalovanému plynúť 15-dňová úložná lehota v zmysle § 32 ods. 2 zákona o e-Governmente, ktorá uplynula 11. novembra 2021. Z obsahu súdneho spisu ďalej najvyššiemu súdu vyplynulo, že fikcia doručenia rozsudku súdu prvej inštancie nastala dňa 12. novembra 2021, t. j. deň nasledujúci po márnom uplynutí úložnej lehoty v zmysle § 32 ods. 2 zákona o e-Governmente v spojení s § 32 ods. 5 písm. b/ cit. zák., o čom svedčí aj listina označená ako uplynutie úložnej lehoty rozhodnutia do vlastných rúk s fikciou doručenia k 8C/30/2017-618 rozsudok z 18. októbra 2021 založená v súdnom spise na č. l. 624, z ktorej jednoznačne vyplýva, že správa bola adresátovi doručená 12. novembra 2021 o 00:07 hod. Lehota na podanie odvolania začala dovoľateľovi plynúť nasledujúci deň po doručení, t. j. deň nasledujúci po dni, v ktorom nastala fikcia doručenia (12. novembra 2021), a síce 13. novembra 2021. Koniec zákonnej 15-dňovej lehoty na podanie odvolania pripadol na 27. november 2021 (sobota). Z obsahu spisu (pozri potvrdenie o odoslaní podania na č. l. 631 spisu) vyplynulo, že žalovaný podal odvolanie elektronickej s KEP (č. l. 633 spisu) dňa 29. novembra 2021 o 21:01 hod. t. j. v pondelok ako najbližší nasledujúci pracovný deň po dni, na ktorý pripadol koniec lehoty (§ 121 ods. 4 CSP). Najvyšší súd preto dospel k záveru, že žalovaný podal odvolanie v posledný deň lehoty, a teda včas.

26. Najvyšší súd sa už vo svojej rozhodovacej praxi otázkou elektronickej doručovania podľa zákona o e-Governmente zaoberal a ustálil, že podľa § 32 ods. 2 a 5 zákona o e-Governmente sa elektronickej dokument považuje za doručený márnym uplynutím úložnej lehoty, z čoho vyplýva, že elektronickej dokument sa počas plynutia úložnej lehoty považuje za nedoručený a za doručený sa považuje až po uplynutí úložnej lehoty a nie v posledný deň úložnej lehoty (pozri uznesenie sp. zn. 3Obdo/6/2022).

27. Odvolací súd nesprávne vyhodnotil, že k doručeniu rozsudku súdu prvej inštancie došlo už v posledný deň úložnej lehoty, z ktorého dôvodu následne nesprávne odmietol odvolanie žalovaného postupom podľa § 368 písm. a/ CSP ako oneskorene podané. Nesprávnym odmietnutím odvolania bolo žalovanému ako strane sporu znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne.

28. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v zmysle týchto ustanovení zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

29. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.